

ApartSamen

Marieta Reijerkerk en Jan Radersma zijn twee kunstenaars die al lange tijd lid zijn van Pulchri Studio. Ze zijn al vijftientig jaar kunstenaarsvrienden. Alhoewel het uiterlijk van hun beider werk op het eerste gezicht uiteenloopt, delen ze een landschapachtige beeldtaal en een sterke gerichtheid op de materie.

Marieta Reijerkerk, Connection 2, 100 x 70 x 4 cm, 2012

Het afstoten van overeenkomsten en verschillen in hun werk is één van de aanleidingen voor 'ApartSamen', hun dubbelpresentatie in de Weissenbruchzaal van Pulchri Studio. Begin oktober sprak ik hen beiden in het atelier van Marieta in Rotterdam.

Marieta Reijerkerk werkte een aantal jaren in de grafische industrie, toen ze in 1988 deelnam aan een schildersweekend in De Biesbosch, gegeven door Jan Radersma. Op advies van Radersma doorliep Marieta vervolgens de avondopleiding van de Willem de Kooning Academie in Rotterdam, waar ze in 1995 afstudeerde in de richting Autonome kunst/Schilderen en grafiek. Marieta vulde de lessen op genoemde academie zelf aan met een wekelijkse dag modeltekenen.

De wortels van Jan Radersma liggen in voormalig Nederlands-Indië. Op de Koninklijke Academie voor Kunst en Vormgeving in 's-Hertogenbosch kreeg hij een brede, klassieke opleiding en studeerde hij in 1970 af in de richting Monumentaal/Vrije grafiek. Marieta en Jan maken beiden onder andere geïntegreerde assemblages, maar werken deze anders uit. Marieta werkt met grafiek, foto's, ijzer en andere materialen, terwijl Jan een grote verscheidenheid aan houten dragers gebruikt voor zijn schilderijen.

Reizen en voorwerpen

Marieta's kunstwerken zijn diepgaand geïnspireerd door haar reizen in onder meer China, India en Mexico. Volgens eigen zeggen heeft ze een archeologische interesse in sporen van het verleden van culturen: uiteenlopende voorwerpen in ruwe, ongepolijste staat vormen het beginpunt van haar werk. Haar werk doet abstract aan, hoewel het opgebouwd is uit herkenbare bestanddelen. Marieta: "Het landschap is ook in mijn werk de hoofdmoot." Een aantal jaren werkte Marieta driedimensionaal, maar recentelijk werkt ze vooral in tweelijken waar bij ze grafiek en fotografie met uiteenlopende voorwerpen combineert. Verder maakt ze klein formaat schilderijen en monotypes.

Landschap als middel

Veel van de schilderijen van Jan zijn op het oog herkenbare landschappen, met veel aandacht voor licht en ruimte. Volgens eigen zeggen vormen landschappen geen thema voor zijn werk, eerder zijn landschappen een middel om te komen tot schilderijen die balanceren op de grens van figuratie en abstractie. De rechte, vaak horizontale lijn in veel van zijn werken (geassocieerd met 'de horizon') is één van de spanningselementen in het beeldvlak. Radersma gebruikt bij voorkeur gevonden planken als drager voor zijn schilderijen. Jan haalt met instemming een oude kritiek aan op één van zijn tentoonstellingen. "Radersma schildert op alles wat zich laat schilderen."

Werkproces

Jan: "Zowel Marieta als ik duiken allebei graag diep in de materie. Aan het begin van elk werk hebben we geen vooropgezet idee over het eindresultaat. Het materiaal is niet het doel op zich. De werken ontstaan in een spannend werkproces. Het eindresultaat is in feite een momentopname. We werken allebei volgens een plan. Je moet je aangepast altijd zinnig kunnen onderbouwen."

Jan Radersma, Na de regen, 100 x 100 x 4 cm, 2013, mixed media op doek. Foto Jan Radersma

Vergankelijkheid en geschiedenis

Marieta: "Als ik reis, maak ik foto's van plekken die me aanspreken - niet van landschappen als geheel. Toen ik in India door de bergen liep, vielen me daar bepaalde sporen van bewoning op, bijvoorbeeld plekken waar ooit mensen hun groente bewaarden. De voorwerpen die ik van mijn reizen meeneem gebruik ik in collages om daarmee de sfeer weer te geven van wat daar op die plekken gebeurd is: de ene keer zijn het metalen voorwerpen, een volgende keer steen of andere materialen. In ons beider werk is vergankelijkheid van de voorwerpen een element." Jan: "Ik werk vaak op houten panelen en objects trouw's. Ondanks dat ik die dragers terdege voorbereid, weet ik dat ze ooit zullen vergaan. In feite is de geschiedenis de drager van mijn werk. Veel van mijn panelen vind ik in het landschap, bijvoorbeeld in de grieten van de Biesbosch. Ik ben vanwege die vondsten in het landschap wel eens een 'struiner' genoemd. Ik benut kansen: ik kijk in het voorbijgaan om me heen. Dan vallen lichtinval en vormen op, die aanleiding kunnen zijn voor het maken van een schilderij."

Hun komende tentoonstelling in de Weissenbruchzaal wordt museaal ingericht, omdat ze beiden een afkeer hebben van volle presentaties, met groot en klein werk van elk van beiden. Volgens hen maakt de combinatie van raakvlakken en verschillen de dialoog bijzonder. Gelet op het motto ApartSamen denken ze er ook over om op één van de wanden elkaars werk 'gemengd' te hangen. Bij de tentoonstelling wordt een gelijknamig boekje uitgebracht.

WIM VAN CLEEF